

Asia: VN/1364/2021

Ehdotus kulttuuriperintöstrategiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Mikä on näkemyksenne strategian tavoitteista ja toimenpidelinjauksista yleisesti?

Strategian tavoitteet on kuvattu laajasti ja ne kattavat kulttuuriperinnön osa-alueiden huomioonottamisen yhteiskunnan eri alueilla. Tavoitteet on kuvattu melko yleisluontoisesti. Toimenpidelinjaukset ovat tärkeitä strategian toimeenpanon kannalta. Linjauksetkin on kuvattu melko yleisellä ja osin abstraktilla tasolla.

Suomen Kulttuuriperinnön Säätiö olisi mielellään nähnyt astetta konkreettisempia toimenpidelinjauksia, lähinnä sellaisia jotka suoranaisesti johtaisivat kulttuuriperinnön arvostuksen ja säilyttämisen tukemiseen.

Mikä on näkemyksenne strategian tavoitteista ja toimenpidelinjauksista oman toimialanne tai tehtävänne näkökulmasta?

Suomen Kulttuuriperinnön Säätiön tarkoitus on ylläpitää ja hoitaa omistuksessaan olevia kulttuuriperintökohteita siten, että ne ovat yleisön nähtävissä ja käytettävissä ja että niissä voidaan järjestää elävää kulttuuritoimintaa.

Säätiön kiinnostuksen kohteena ovat erityisesti valtion päättämien suojelukohteiden (ent rakennussuojelulain nojalla suojeltujen) ylläpidon mahdollistaminen ja julkisen rahoituksen kanavoiminen kohteiden kehittämiseen.

Koska Museovirasto on maassamme pitkälti kulttuuriperinnön 'omistaja', olisi sen rooli hyvä tuoda esille ja selventää viranomaistoimintaa ja siihen liittyviä velvoitteita ja vastuita.

Kommenttinne lukuun 5.1

Asiasisältö luvussa on tämänhetkisten yhteiskunnan virtausten kanssa sopusoinnussa. Kaikki toimenpidelinjaukset esitetään kuitenkin passiivissa jolloin jää epäselväksi mikä taho on toimija ja mistä rahoitus kuhunkin ajateltuun toimenpiteeseen tulee.

Kommenttinne lukuun 5.2

Sama kuin edellä - toimijat jäävät epäselviksi

Toimenpidelinjauksissa tulisi olla astetta enemmän konkretiaa. Ei riitä, että 'kartoitetaan keinoja vajaakäytössä olevan rakennuskannan ... kehittämiseksi-

Ankarasti suojeltujen rakennusperintökohteiden ylläpito on omistajalle taloudellisesti erityisen haastavaa. Valtion päätöksen perusteella on korjausten suorittaminen merkittävästi tavanomaisia rakennuskohteita vaativampaa ja kalliimpaa. Olisi kohtuullista, että suojelukohteiden kiinteistöveroa alennettaisiin merkittävästi siten, että suojelun aiheuttama taloudellinen rasite tulisi kompensoiduksi. Kyseinen linjaus olisi sisällytettävä toimenpidelinjauksiin.

Nyt mm Valtioneuvoston päätöksellä rakennussuojelulain nojalla vuonna 1991 suojellusta Brinkhallin kartanoalueesta Turussa perii verottaja kiinteistöveroä tulkiten maa-alueä rakennusmaaksi, vaikka päätös nimenomaan kieltää sille rakentamisen eikä päätöstä ole muutettu oikaisuvaatimuksesta huolimatta.

Kommenttinne lukuun 5.3

-

Kommenttinne lukuun 5.4

Toimenpidelijauksissa on mainittu verotukselliset keinot rahoitusmuotojen kehittämissä.

Ankarasti suojeltujen rakennusperintökohteiden ylläpito on omistajalle taloudellisesti erityisen haastavaa. Valtion päätöksen perusteella on korjausten suorittaminen merkittävästi tavanomaisia rakennuskohteita vaativampaa ja kalliimpaa. Olisi kohtuullista, että suojelukohteiden kiinteistöveroä alennettaisiin merkittävästi siten, että suojelun aiheuttama taloudellinen rasite tulisi kompensoiduksi. Kyseinen linjaus olisi sisällytettävä toimenpidelinjauksiin.

Nyt mm Valtioneuvoston päätöksellä rakennussuojelulain nojalla vuonna 1991 suojellusta Brinkhallin kartanoalueesta Turussa perii verottaja kiinteistöveroä tulkiten maa-alueä rakennusmaaksi, vaikka päätös nimenomaan kieltää sille rakentamisen eikä päätöstä ole muutettu oikaisuvaatimuksesta huolimatta.

Mikä on näkemyksenne strategian yhteiskunnallisista ja taloudellisista vaikutuksista?

Kulttuuriperinnön laaja ymmärrys ja merkitys kansalaisille tulee strategiassa kattavasti kuvatuksi. Toimenpidelinjauksissa on paljon erittäin hyviä sisältöjä, joilla kuitenkin on vaarana jäädä kauniiksi ajatuksiksi koska toimijoita ei monissa kohdin ole tarkemmin määritelty. Tästä syystä on myös uhka että konkreettiset taloudelliset vaikutukset jäävät tapahtumatta koska toimijat ja varsinaiset toimenpiteet puuttuvat.

Mahdolliset muut strategiaehdotusta koskevat huomionne.

-

Strategian valmistumisen jälkeen on tarkoitus laatia erillinen toimeenpanosuunnitelma. Pidättekö tätä tärkeänä? Jos kyllä, niin miksi?

Erillisen toimeenpanosuunnitelman laatiminen on erittäin tärkeää

Millaisia osallistamisen tapoja haluaisitte toimeenpanosuunnitelman laatimisessa käytettävän?

-

Millaisena näkisitte oman tai edustamanne tahon roolin strategian toimeenpanossa?

Säätiö osallistuisi mielellään kiinteistöveroasiaan liittyvään valmisteluun , josta olemme jo valtionvarainministeri Saarikon kanssa alustavasti keskustelleet. Tähän liittyvä valmistelu on ollut vireillä jo kansanedustaja Orpon toimiessa valtionvarainministerinä , mutta asia on ilmeisimmin vielä kesken.

Toinen asiakokonaisuus, johon Säätiö mielellään osallistuisi, on suojelupäätösten myöhempi harkinta tarkemman historiantutkimuksen valossa.

Hartiala Kaija
Suomen Kulttuuriperinnön Säätiö